

una vegada al dia; però si es tenen femelles ben disposades, pot acoplar-se dues vegades.

Durant la gestació, els únics cuidados que s'han de tenir, consisteixen en una alimentació abundant; canviar el jaç, o niu, vuit dies abans del part, i allunyar els gossos i tot el que pugui fer perdre la quietut. Si no es té la costum de donar beure als conills, cal proporcionar aigua a les femelles en el moment del part, doncs, moltes vegades succeeix que es beuen la sang de llurs fills per apagar la set ardenta que els dona la febre; amb la llengua seca fan sagnar als petits, mentres els alleten, fent-los saltar la pell fina; així en moren molts tot just nats.

Fins després del quart dia del naixement, cal respectar la tranquil·litat de la niada, abstenint-se de remoure el niu, ni comptar els petits, ni tan sols treure els morts, si algun n'hi hagués; de vegades en neix algun de mort, és esclafat després.

Al quart dia, és precis comptar els petits per a fer les anotacions corresponents, i, si al mateix temps pareixen altres conilles, poden repartir-se'ls els petits donant-ne tants a l'una com a l'altra; anomenant-se aquesta operació *l'adopció*. Per a facilitar-la es dona una mica de verd a la mare per a que surti del niu; allavors se reparteixen els petits, si convé, tot retirant els raquities que, de vegades, surten en les conillades nombroses. Es recomana que cada femella no crii més de vuit petits, si no es vol que es perjudiquin la mare i els fills.

L'adopció dona sempre bons resultats mentres es faci amb les degudes precaucions, i per la mateixa persona que cuida habitualment el bestiar.

En el cas d'abort, o de que la mare abandoni els petits, cal acoplar-la tot seguit, que ja ho pendrà.

Els petits se separen de la mare quan tenen de sis a vuit setmanes; deu dies abans, la femella s'acopla amb el mascle i acostuma a anar bé.

PERE PAPIOL FORT
Director del Centre d'Informació Avícola

El Parc de Barcelona, Centre productor d'animals de llavor

En l'*Anuari de 1917 de la Junta de Ciències Naturals de Barcelona*, format per dos grossos volums, que acaben de sortir, hi hem llegit un *Projecte de futurs serveis*, del qual, per la importància que té per a la Ramaderia, ens guardarem pla bé de no dir-ne res.

Es tracta, entre altres qüestions de Ciències Naturals—i aquestes totalment interessent a l'Agricultura—, de modificar radicalment el Parc o Jardí Zoològic, dividint-lo en tres seccions: 1.ª, *Zootècnia*; 2.ª, *Aclimatació*; 3.ª, *Ictiogenia*.

La primera secció, la Zootècnia, compendrà tota mena d'animals, petits o grossos, que de costum es tenen, o bé es poden explotar, en les cases de pagès. La d'Aclimatació s'ocuparà de les qüestions generals referents a

les feres, les grans serps, les aus i tots els animals estranys. I per fi, la secció d'Ictiogenia tindrà compte de la cria dels peixos per a repoblar els rius, llacs i estanys de Catalunya.

D'aquestes tres seccions, la més interessant per al ramader, és, indubtablement, la de Zootècnia.

El Parc és un lloc on, les persones que van de tant en tant a Barcelona, difícilment deixen de passar-hi un matí, o una tarda, parant-se, sobretot, en la Col·lecció zoològica, de manera que davant les instal·lacions allà exposades hi passa tot Catalunya.

Els pagesos, si bé admiren els lleons i tigres, no s'hi fixen gaire; s'aturen més estona mirant els conills, gallines i oques, i això és molt natural, car el que més interessa són les coses amb què un hom es guanya la vida.

Ara per ara, fora dels susdits animals, no n'hi han d'altres propis de la masia, però els que s'hi veuen són de bona mena: l'oca de Tolosa, el gall del Prat i el de Sant Colgat, els conills d'Angora, etc. El Director de la Col·lecció zoològica, el difunt senyor Darder, havia ben escollit les races d'aquests animals, ja que ell sabia molt, i la seva saviesa era, de més a més, afinada per una llarga experiència. Mantes vegades havíem sentit dir al senyor Darder, que desitjava que a cada mas hi haguessin mitja dotzena d'edredons (espècie de cotxa en la qual, en comptes d'haver-hi llana entre les dues teles, hi ha plomissó d'oca), substituint les flassades de borra o cotó; que l'oca, explotada racionalment, tant sols amb la ploma pagava sobradament els gastos, essent la valor de la carn la ganància neta. Volia així mateix canviar l'actual raça de conills, la pell dels quals no val gaire, per altres races en què solament la pell de cada animal es ven a sis i vuit rals. En fi, el senyor Darder, per una acció constant en els centres de cria d'aviram, pensava transformar les races actuals de gallines per altres més ponedores, i les de pollastres per altres amb major pes.

En el Projecte de referència, la Junta de Ciències no senyala l'extensió que ha de tenir el servei zootècnic — i en això potser ha fet santament —, car, per la nostra part, creiem que la secció de Zootècnia ha de comprendre tots aquells animals que poden ésser d'immediata utilitat al ramader, no concretant-se solament als animals de corral, sinó que també s'hi haurien d'incloure representants d'aquells grups que estan en perill de desaparèixer, i la pèrdua dels quals fóra irreparable.

Avui, quan un ramader ha de comprar una cabra lletera, un toro per a vaques de llet, o un verro, va sempre amb la por al cos, ja que ha d'anar a raure amb negociants que són de bona o de mala fe. Si són de bona fe, no podran assegurar la bondat de la bèstia com a llavora, car la manca de mètode en la reproducció, i la falta de llibres registres o genealògics, els impedirà assegurar-la; si, pel contrari, el negociant va per a enganyar, sovint el pagès es troba que li han donat gat per llebre.

Doncs, no; això no ha de passar més si la Junta de Ciències vol. La secció zootècnica del Parc, podria convertir-se en planter d'excel·lents reproductors. Un bon reproductor és un filó d'or. La història de la ramaderia estrangera n'és plena d'exemples.

Tothom pot comprovar la influència dels verros importats d'Anglaterra per la Cambra agrícola de Vic: la comarca vigatana és la que té millor

bestiar porquí de Catalunya, i allí van a comprar gent de tot arreu, inclòs de comarques espanyoles.

En les espècies cabrina i bovina, a l'adquirir femelles joves, mai se sap si donaran tant o quant de llet; si el toro engendrarà bons vedells, etc.

La raça catalana de guarans, aquests animals que per a la producció de mules s'exporten a les quatre parts del món, ara mateix s'acaben de perdre. El Rei d'Espanya ha protegit la cabra muntanyesa de Castella, la qual espècie estava a punt de desaparèixer. Molt més important que aquella cabra és el guarà, i, per tant, no s'ha de permetre que la raça continuï en degeneració per avarícia d'uns i per negligència d'altres, perdent-se un important mercat. La reconstitució del tipu es podria realitzar al Parc.

Heusaquí un petit esbós del que es podria fer en la secció zootècnica.

I tingui's en compte una cosa: totes aquestes noves instal·lacions, de moment un poc costoses, al cap de pocs anys es convertarien en una font d'ingressos. Aixó pel que respecta al Parc zoològic. Mes si es considera el benefici que es produiria a Catalunya, aquest és incalculable.

Cada un dels reproductors eixits del Parc podria devenir el cap d'una nissaga selecta, i en pocs anys, la Junta de Ciències i els ramaders de Catalunya podrien dir: tants reproductors eixits, altres tants regeneradors de la nostra Ramaderia; Catalunya s'ha convertit en l'Anglaterra de la Ibèria.

Ja es veuria com als encants del Parc hi acudirien tots aquells ramaders que volguessin comprar reproductors de primera. Els ramaders hi anirien confiats perquè sabrien que l'objecte primordial de la Junta de Ciències Naturals no és el de guanyar diners, sinó el d'escampar reproductors excel·lents i de resultats segurs; en una paraula, determinar la creació de riquesa.

M. ROSSELL I VILÀ

Dues tares dels agricultors

Els nostres agricultors, tant els qui tot l'any treballen dirigint les explotacions, com els qui només de tant en tant es recorden de que són propietaris de terres, i allavors volen posar mà en les coses del camp, tenen dues tares, les quals són causa de que els seus treballs i els seus esforços no siguin profitosos com deurien.

La una és que, quan emprèn alguna millora, quasi bé sempre la fan només a mitges. L'altra és que tenen més afició a provar coses noves, desconegudes al país, que no pas a millorar les que ja tenen, o les que ja fan.

Aquestes maneres de procedir deuen canviar-se. En totes les indústries, els objectes que es fabriquen no pòden sortir ben polits i acabats si no es fa tot el que cal, començant per triar la primera matèria, després obrant-la, després pintant-la o tenyint-la; perquè si la primera matèria és dolenta, tot el que es faci per a obtenir-ne objectes bons és en va; i si no es fan les operacions convenients per a que la primera matèria es conservi, encara que sigui bona, tampoc es fabriquen objectes bons.